

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 17/13
Λουξεμβούργο, 26 Φεβρουαρίου 2013

Απόφαση στην υπόθεση C-399/11
Stefano Melloni κατά Ministerio fiscal

Η παράδοση ενός προσώπου στις δικαστικές αρχές άλλου κράτους μέλους σε εκτέλεση ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως δεν μπορεί να εξαρτάται από τη δυνατότητα αναθεωρήσεως της εκδοθείσας ερήμην καταδικαστικής αποφάσεως

Η απόφαση-πλαίσιο για το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως απηχεί τη συναίνεση των κρατών μελών ως προς την έκταση εφαρμογής των δικονομικών δικαιωμάτων των οποίων απολαύουν τα ερήμην καταδικασθέντα πρόσωπα τα οποία αποτελούν αντικείμενο ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως

Η απόφαση-πλαίσιο για το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως¹ αποσκοπεί στην αντικατάσταση του πολυμερούς συστήματος εκδόσεως μεταξύ κρατών μελών με σύστημα παραδόσεως, εφαρμοζόμενο μεταξύ δικαστικών αρχών, των προσώπων εκείνων που έχουν καταδικαστεί ή φέρονται ως ύποπτα, προκειμένου να εκτελεσθεί εκδοθείσα απόφαση ή να ασκηθούν διώξεις. Το σύστημα αυτό αποβλέπει στη διευκόλυνση και επιτάχυνση της δικαστικής συνεργασίας, συμβάλλοντας στην επίτευξη του σκοπού που έχει θέσει η Ένωση να καταστεί ένας χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης βασισμένο στον υψηλό βαθμό εμπιστοσύνης που πρέπει να υφίσταται μεταξύ των κρατών μελών.

Τον Οκτώβριο 1996, το Audiencia Nacional (Cour supreme, Ισπανία) αναγνώρισε ως νόμιμη την έκδοση προς την Ιταλία του Stefano Melloni, προκειμένου ο τελευταίος να δικαστεί για τις πράξεις που παρατίθενται στα εκδοθέντα από το Tribunale di Ferrara (Πρωτοδικείο της Φεράρα, Ιταλία) εντάλματα συλλήψεως. Αφού αφέθηκε ελεύθερος έναντι εγγυήσεως 5 000 000 ισπανικών πεσετών (δηλαδή περίπου 30 000 ΕΥΡΩ), ο Melloni διέφυγε, με αποτέλεσμα να μην καταστεί εφικτή η παράδοσή του στις ιταλικές αρχές.

Το 1997, το Tribunale di Ferrara διαπίστωσε τη μη εμφάνιση του Melloni και αποφάσισε ότι του λοιπού τα προς κοινοποίηση έγγραφα που τον αφορούσαν θα επιδίδονταν στους δικηγόρους τους οποίους είχε διορίσει ο ίδιος. Με απόφαση του Tribunale di Ferrara του 2000, το οποίο επικυρώθηκε και κατ' έφεση και κατ' αναίρεση, ο Melloni καταδικάσθηκε σε ποινή δεκαετούς καθειρήσεως για δόλια πτώχευση.

Μετά τη σύλληψή του από την ισπανική αστυνομία, ο Melloni αντιτάχθηκε στην παράδοσή του προς τις ιταλικές αρχές, ισχυριζόμενος, πρώτον, ότι κατά το στάδιο της εφέσεως, διόρισε άλλον δικηγόρο, ανακαλώντας τη δοθείσα στους δύο προγενέστερους εντολή και ότι, παρά τη σχετική ανάκληση, οι σχετικές κοινοποιήσεις εξακολουθούσαν να απευθύνονται στους δύο τελευταίους. Δεύτερον, υποστήριξε ότι το ιταλικό δικονομικό δίκαιο δεν προβλέπει τη δυνατότητα ασκήσεως ενδίκου μέσου κατά καταδικαστικών αποφάσεων που έχουν εκδοθεί ερήμην και ότι για τον λόγο αυτό το ένταλμα συλλήψεως θα έπρεπε ενδεχομένως να εξαρτάται από την προϋπόθεση ότι η Ιταλία εγγυάται τη δυνατότητα ασκήσεως ενδίκου μέσου κατά της καταδικαστικής αποφάσεως.

Τον Σεπτέμβριο του 2008, το Audiencia Nacional αποφάσισε την παράδοση του Melloni στις Ιταλικές αρχές προκειμένου να εκτελεσθεί η καταδικαστική σε βάρος του απόφαση του Tribunale di Ferrara, κρίνοντας ότι δεν είχε αποδειχθεί ότι οι δικηγόροι τους οποίους είχε διορίσει ο Melloni

¹ Απόφαση-πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως και τις διαδικασίες παραδόσεως μεταξύ των κρατών μελών, όπως αυτή τροποποιήθηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2009/299/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009, για την κατοχύρωση των δικονομικών δικαιωμάτων των προσώπων και την προώθηση της εφαρμογής της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισεως αποφάσεων που εκδίδονται ερήμην του ενδιαφερομένου προσώπου στη δίκη (ΕΕ L 190, σ. 1, και ΕΕ L 81, σ. 24).

είχαν παύσει να τον εκπροσωπούν. Το ισπανικό δικαστήριο αποφάνθηκε ότι δεν είχαν παραβιασθεί τα δικαιώματα άμυνας του, καθόσον ο ίδιος τελούσε εν γνώσει της επικείμενης διεξαγωγής της δίκης, ερημοδίκησε οικειοθελώς και διόρισε για την υπεράσπιση και εκπροσώπησή του δύο δικηγόρους οι οποίοι παρέστησαν με την ιδιότητά τους αυτή πρωτοδίκως, κατ' έφεση και κατ' αναίρεση, ασκώντας τα προβλεπόμενα ένδικα βοηθήματα.

Κατά της ανωτέρω αποφάσεως ο Melloni άσκησε ενώπιον του Tribunal Constitucional (συνταγματικό δικαστήριο, Ισπανία) προσφυγή. Το εν λόγω δικαστήριο ερωτά το Δικαστήριο αν η απόφαση-πλαίσιο επιτρέπει στα ισπανικά δικαστήρια –όπως απαιτεί η νομολογία του Tribunal Constitucional– να εξαρτήσουν την παράδοση του Melloni από τη δυνατότητα αναθεωρήσεως της καταδικαστικής σε βάρος του αποφάσεως.

Με την σημερινή απόφασή του, το Δικαστήριο υπενθυμίζει, κατά πρώτον, ότι τα κράτη μέλη υποχρεούνται κατ' αρχήν να εκτελούν κάθε ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως. Η δικαστική αρχή εκτέλεσεως δεν μπορεί να εξαρτά την εκτέλεση ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως από άλλες προϋποθέσεις πλην εκείνων τις οποίες προβλέπει η απόφαση-πλαίσιο.

Συναφώς, σύμφωνα με διάταξη της αποφάσεως-πλαισίου² οι δικαστικές αρχές αδυνατούν να αρνηθούν την εκτέλεση του εντάλματος συλλήψεως το οποίο εκδόθηκε για τους σκοπούς εκτέλεσεως ποινής όταν ο ενδιαφερόμενος δεν παρέστη αυτοπροσώπως στη δίκη, εφόσον, τελών εν γνώσει της προγραμματισμένης δίκης, έδωσε εντολή σε δικηγόρο να τον υπερασπισθεί και ο τελευταίος όντως τον υπερασπίσθηκε. Αυτό συμβαίνει στην περίπτωση του Melloni.

Κατόπιν τούτου, το Δικαστήριο εκτιμά ότι **προσκρούει** στο γράμμα, την οικονομία και τον σκοπό της εν λόγω διατάξεως **το να εξαρτά η δικαστική αρχή εκτέλεσεως (Ισπανία) την εκτέλεση εντάλματος από την προϋπόθεση ότι η εκδοθείσα ερήμην καταδικαστική απόφαση μπορεί να αναθεωρηθεί εντός του κράτους μέλους εκδόσεως του εντάλματος (Ιταλία)**. Πράγματι, ο νομοθέτης της Ένωσης επέλεξε τη λύση να προβλέπονται εξαντλητικώς οι υποθετικές περιπτώσεις όπου η εκτέλεση ευρωπαϊκού εντάλματος εκδοθέντος προς εκτέλεση αποφάσεως εκδοθείσας ερήμην πρέπει να θεωρείται ως μη θίγουσα τα δικαιώματα άμυνας. Η λύση αυτή είναι ασύμβατη προς τη διατήρηση της δυνατότητας της αρμόδιας δικαστικής αρχής εκτέλεσεως να εξαρτά την εκτέλεση από την προϋπόθεση ότι μπορεί να αναθεωρηθεί η καταδικαστική απόφαση προκειμένου να κατοχυρωθούν τα δικαιώματα άμυνας του ενδιαφερομένου.

Δεύτερον, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η ανωτέρω διάταξη της αποφάσεως-πλαισίου είναι συμβατή προς το δικαίωμα για αποτελεσματική προσφυγή και δίκαιη δίκη, καθώς και προς τα δικαιώματα άμυνας, όπως αναγνωρίζονται από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ναι μεν το δικαίωμα του κατηγορουμένου να παρίσταται αυτοπροσώπως στη δίκη συνιστά ουσιώδες στοιχείο του δικαιώματος για δίκαιη δίκη, εντούτοις το δικαίωμα αυτό δεν είναι απόλυτο, δοθέντος ότι ο κατηγορούμενος δύναται να παραιτηθεί αυτού σε συνδυασμό με ορισμένες εγγυήσεις. Υπό την έννοια αυτή, η επίδικη διάταξη προβλέπει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες ο ενδιαφερόμενος πρέπει να θεωρείται ότι παραιτήθηκε οικειοθελώς και αναμφισβητήτως του δικαιώματός του να παρίσταται στη δίκη του.

Τέλος, το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι το άρθρο 53 του Χάρτη, το οποίο προβλέπει ότι καμία διάταξή του δεν θίγει τα δικαιώματα του ανθρώπου τα οποία αναγνωρίζονται, μεταξύ άλλων, με τα συντάγματα των κρατών μελών, δεν επιτρέπει περαιτέρω σε κράτος μέλος να εξαρτήσει την παράδοση καταδικασθέντος ερήμην προσώπου από την προϋπόθεση ότι η καταδικαστική απόφαση μπορεί να αναθεωρηθεί εντός του κράτους μέλους εκδόσεως, ώστε να αποφεύγεται προσβολή του δικαιώματος για δίκαιη δίκη και των διασφαλιζομένων από το σύνταγμα του δικαιωμάτων άμυνας. Ασφαλώς, το άρθρο του Χάρτη επιβεβαιώνει ότι, όταν πράξη της Ένωσης υπαγορεύει την εφαρμογή εθνικών μέτρων, οι εθνικές αρχές και τα δικαιοδοτικά όργανα μπορούν να εφαρμόζουν εθνικά πρότυπα προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων, αρκεί η εφαρμογή να μη θέτει υπό διακύβευση το προβλεπόμενο από τον Χάρτη επίπεδο προστασίας αλλ' ούτε και την υπεροχή, την ενότητα και την αποτελεσματικότητα του δικαίου της Ένωσης. Το να εξαρτάται η παράδοση ενός προσώπου από μια τέτοια προϋπόθεση, μη προβλεπόμενη με την απόφαση-

² Άρθρο 4α, παράγραφος 1, στοιχεία α' και β'.

πλαίσιο, θα κατέλγε, θέτοντας υπό αμφισβήτηση την ομοιομορφία του βαθμού προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων ο οποίος προσδιορίζεται με την απόφαση-πλαίσιο, να θίξει τις αρχές της αμοιβαίας εμπιστοσύνης και αναγνώρισε τις οποίες η εν λόγω απόφαση τείνει να ενισχύσει και, συνακόλουθα να θέσει σε κίνδυνο την αποτελεσματικότητα της αποφάσεως-πλαισίου. Πράγματι, η απόφαση-πλαίσιο απηχεί τη συναίνεση η οποία επετεύχθη από το σύνολο των κρατών μελών ως προς την εφαρμοστέα έκταση των δικονομικών δικαιωμάτων, δυνάμει του δικαίου της Ένωσης, των οποίων απολαύουν οι καταδικασθέντες ερήμην τους οποίους αφορά ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2582